

KULTUURISUUNA SOTSIAALHARU

- 10. klass** [Inimene ja religioon](#)
 [Psühholoogia alused](#)
 [Avalik esinemine](#)
- 11. klass** [Antropoloogia](#)
 [Kodanikuühiskonna toimimine](#)
 [Nüüdiskultuur](#)
- 12. klass** [Filosoofia](#)
 [Kunstipiiride muutumine 20. ja 21. sajandil](#)
 [Saksa keel ja ühiskond](#)

Inimene ja religioon

Inimene ja religioon on usu- ja mõttevabaduse põhimõtetest lähtuv kursus, mille käigus õpilane omandab valdkonnaga seotud põhimõisted ning -teadmised, mille alusel ta orienteerub religiooniga seotud teemades. Kursuse raames käsitletakse suuremaid maailmareligioone, õpitakse tundma religiooni väljendumist kultuuris, ühiskonnas ja inimese elus ning arutletakse eksistentsiaalsete küsimuste üle. Õpilane oskab näha religiooni seoseid ajalooliste, ühiskondlike ja kultuuriliste nähtuste ning protsessidega ja analüüsida religiooni rolli iseenda elus.

Psühholoogia alused

Psühholoogia aluste kursuse eesmärgiks on toetada tervikliku ja teisi arvestava inimese kujundamist, andes baasteadmisi psüühika omaduste, seaduspärasuste ja toimimise viiside kohta. Kursus käsitleb, kuidas psüühikat uuritakse ning uurimistulemusi rakendatakse. Juttu tuleb vaimsetest protsessidest nagu tähelepanu, mälu, mõtlemine, emotsioonid ning erinevad lähenemised inimesele. Käsitluse alla tuleb vaimne tervis, selle toetamise viisid ja võimalused, isiksus ja intelligentsus ning kõige selle kokkupuutepunktid tänases maailmas. Omandatud teadmiste põhjal oskab õpilane ennast ja teisi paremini analüüsida ning suhtlemisel inimeste erinevustega arvestada, hindab keskkonnategurite mõju inimkäitumisele ning teab tervisliku eluviisi põhitõdesid.

Avalik esinemine

Suunakursuse eesmärgiks on anda ülevaade avaliku esinemise põhitõdedest ja juhiseid kõne koostamiseks ning esitamiseks. Kursus loob õpilasele avaliku esinemise praktiseerimise võimalusi eneseväljendus- ja suhtlusmängude, erinevate kõnede koostamise ja ettekandmise kaudu. Selle tulemusena õpib õpilane tundma ja analüüsima enda tugevusi ning arenguvõimalusi esinejana, mõistab avaliku esinemise võimalusi ja tähtsust igapäevaelus ja karjääris ning oskab mõtestatult kuulata ja tagasisidestada kaasõpilaste kõnesid. Kursusel käsitletakse lisaks kõne struktuurile ja liikidele kõneks valmistumise erinevaid aspekte ja esitamise võimalusi, samuti esinemishirmu ning tööriistu sellega toimetulekuks.

Antropoloogia

Kursusel uuritakse inimeste eluviiside ja maailmatõlgenduste mitmekesisust läbi antropoloogilise pilgu. Keskmes on etnograafia kui uurimismeetod ja mõtteviis – püüd mõista inimesi nende enda vaatenurgast. Käsitletakse rakenduslikku antropoloogiat ning arutletakse, kuidas antropoloogilisi teadmisi saab rakendada ühiskondlikes protsessides ja probleemilahendustes. Uuritakse, kuidas visuaalsed ja helilised väljendusviisid – fotod, film, heli – loovad ja vahendavad kultuurilisi tähendusi. Teooria ja praktika põimuvad loengutes, seminarides ja iseseisvas töös. Eesmärk on arendada kriitilist mõtlemist, kultuurilist tundlikkust ning oskust vaadelda maailma läbi „antropoloogiliste prillide“. Õppimine on uurimuslik ja peegeldav, toetudes nii tekstidele kui ka kogemusele.

Kodanikuühiskonna toimimine

Toimiva kodanikuühiskonna eelduseks on kodanikud, kes osalevad aktiivselt ühiskonnaelu erinevates valdkondades (alates laulukooris laulmisest, riigikaitsele panustamisest kuni KOV noortevolikogudes osalemiseni). Teadmised kodanikuühiskonnast annavad igale inimesele võimaluse ise oma elu ja ümbruskonna kujundamiseks ning selle üle otsustamiseks. Kodanikuühiskonna kursus teeb sissejuhatuse vaba ühiskonna ühte olulisemasse ilmingusse ja annab ülevaate selle tugevustest ja murekohtadest praeguses Eestis. Kursuse üheks olulisemaks väljundiks on ka reaalne oma huvist lähtuv panustamine ühe algatuse või organisatsiooni töösse. See kogemus annab osalejale julgustuse tulevikus ise aktiivse kodanikuna jätkata.

Nüüdiskultuur

Kursuse eesmärgiks on osa saada kaasaegsest Eesti kultuurielust ja seda ühiselt analüüsida. Kursuse sisu on ajas muutuv, igal aastal erinev ja sõltub sellest, mida huvitavat on parasjagu Eesti kultuurielus teoksil. Keskendutakse põhiliselt kolmele suunale: kaasaegne teater, kaasaegne kunst ja dokumentaalfilm.

Teater. Teatri puhul on fookus etenduskunstidel. Tänapäeva teater ei piirdu enam klassikalise näidendiga, vaid hõlmab erinevaid kunstivaldkondi. Seetõttu vaadatakse just neid etendusi, mis erinevad oluliselt traditsioonilisest teatrist.

Kaasaegne kunst. Miks käiakse nii vähe kaasaegse kunsti näitustel? Sest inimesed pole sellega harjunud. Kursuse eesmärk on harjuda kunstigaleriide udest sisse astuma ja kaasaegset kunsti nautima.

Dokumentaalfilm. Võrreldes mängufilmiga on dokfilm marginaalne žanr, aga see dokumenteerib elu, teeb seda sageli väga põnevalt ja on täiesti iseseisev kunstiliik. Kursusel keskendutakse kolmele teemale: keskkond, ühiskond ja kunst.

Filosoofia

Kursuse eesmärk on:

1. luua õpilastes püsiteadmine filosoofia kui distsipliini olemusest;
2. soodustada algtasemel taipamist filosoofia „tööriistade“ kasutamisest;
3. tekitada huvi filosoofia ajaloo vastu;
4. arendada filosoofiale omast eneseväljendust.

Esimese eesmärgi täitmiseks on kasutusel „Eesti Entsüklopeedia“ filosoofia definitsioon, millest luuakse püsiteadmine. Teise eesmärgi täitmine tugineb Esa Saarineni raamatus „Symposion“ (Saarinen 1999) autori poolt loodud filosoofia „seitsme jõu“ tundmaõppimises ja nende praktikasse rakendamises. Kolmanda eesmärgi täitmiseks moodustatakse grupid ehk „instituudid“. Iga „instituut“ valib omale nimifilosoofi ja tutvustab teda teistele õpilastele ettekande kaudu. Neljanda eesmärgi täitmiseks kirjutavad kõik õpilased kursuse lõpus essee. Teema valitakse ca seitsme etteantud teema hulgast.

Kunstipiiride muutumine 20. ja 21. sajandil

Kunstipiiride muutumise kursus annab ülevaate olulisematest murrangutest, mis on viimase saja aasta jooksul toimunud kujutavas kunstis, teatris ja filmis. Lähemalt käsitletakse modernismi ja postmodernismi ning nende seoseid samaaegsete protsessidega lääne ühiskonnas. Kursuse käigus tutvutakse ka päris kaasaegsete autorite loominguga näitustel ja teatris, mille mõistmist toetavad paralleelselt omandatavad teoreetilised teadmised ja kriitilise mõtlemise oskused. Õpitakse kunstiteoseid analüüsima ja tõlgendama ning paigutama neid ajaloolisse konteksti. Õppetöös pannakse rõhku tõlgendusülesannetele, rühmatööle ja analüütilistele lugemisülesannetele. Kursus toetab ühtlasi valmistumist emakeele lõpuksamiks.

Saksa keel ja ühiskond

Kursuse eesmärgiks on avardada õpilaste silmaringi ning maailma- ning enesetunnetust läbi teise keele ja kultuuri tundmaõppimise. Saksa keele ja ühiskonna mõningane tundmine kuulub haritud eurooplaseks olemise juurde. Kursusel õpitakse olulisemaid saksakeelseid väljendeid,

et hakkama saada lihtsates suhtlussituatsioonides. Keele õppimise kõrval on oluliseks eesmärgiks tutvuda õpitava keele maa kultuuri ja ühiskonna olulisimate nähtustega ning omandada selles riigis toimetulekuks vajalikud teadmised kohalikest kommetest ning suhtlusstandarditest. Tutvutakse põgusalt ühiskondade poliitilise struktuuriga. Kursuse jooksul külastatakse mõnda olulist institutsiooni (Saksa-Balti kaubanduskoda vm), vaadatakse filmilõike ning kuulatakse muusikat, mis aitab vastavat riiki paremini mõista.